

DN. Bostad

FREDAG 31 AUGUSTI 2007 DAGENS NYHETER

Skafferiet. Sanna hittar en trädkoja. 2

David Mellor. Englands bästa vardagsdesin. 7

Stöldskydd. Nya krav på gamla dörrar. 8

Eköestetik

Renata och Torkel Anderssons vackra och sinnrika hus ligger som ett smycke bland bohuslänska klippor. 4–6

Sveriges största bostadsmarknad | I dag 76 sidor!

Allrummet med loftet ovanför. Skorstensstocken är central och gömmer en vattenmantlad kakelugn.

Torkel och Renata Andersson byggde ett modernt ekohus med många medvetna val. Jakten på miljömärkt byggmaterial var inte helt lätt, men nu lever de naturligt fritidsliv in på bara sängtorven.

text Carina Tyskbo foto Joakim Roos

Torkel och Renata Anderssons drömhäus. Den vackra tomten ägde Torkel Andersson sedan tidigare och när den

utökades med ytterligare tusen kvadratmeter kunde familjen bygga sitt fritidshus, helt efter ekologiska principer.

Så fungerar ekohuset

Bygget: Tillsammans med Torkel Andersson planerades, ritades och konstruerades huset av arkitekten Maria Block, Block arkitekter, konstruktören Bertil Jonsson, Bojark Arkitekt & Konstruktion AB, och ekoarkitekt Varis Bokalders, Ekokultur Konsulter AB. Huset står på torpargrund av lecablock, taket är sprutat med torvisolering. Ytterväggarna består av trä med cellulosaisolering, innerväggarna av obränt lertegel som avger och tar upp fukt i samspel med omgivande luft. Mellanbjälklaget är ljudisolerat med kuttersspån, golvbjälklaget isolerades med långfibrig småländsk torv, taket på glasverandan med skivor av lin.

Ventilation: Drivkraften är vind och termisk samt passiv värme/kyla ur marken. Via tre luftintag ett stenkast från huset strömmar tilluften i jordrör till ett rum i torpargrunden, och vidare genom gipskanaler till bottenvåningens rum. Frånluften går via tallriksventiler och plåtkanaler till en rotationshuv på taket. Under vintern begränsas luftomsättningen genom ett bimetalstyrkt spjäll i huven. Sommartid utnyttjas de många vädringsfönstren.

Värme och el: Golvvärme i wc/dusch, hall och kök, väggvärme i ett sovrum. Självregulerande radiatorvärme i rummen mot norr. Vedspis. I allrummet finns en vattenmantlad kakelugn, huset har även en ackumulatortank med varmvattenberedare som laddas via solfångare. När värmen inte räcker startas en elpatron driven av köpt vindkraft. ELSYSTEMET styrs med ett svagströmsystem kallat Intelligent House System, IHS. Antalet ledningar är minimerade liksom de elektriska och magnetiska fälten runt de ingående ledningarna. Halogengfria kablar.

Färg: Invändig färgsättning med naturliga färgpigment ur jord, mineraler och växter som tillsammans med bivaxlasyr eller olja skapar transparenta lasyrfärger. Flera färgskikt laserades på ljus grundfärg. Färgsättare: färgdesignern Fritz Fuchs på Färgbygge i Järna.

Ett hallonrött smycke med gröna kvaliteter

INSUGET MELLAN KULLRIGA bohusklippor på cykelavstånd från havet, ligger ett smycke till fritidshus. Ågaren Torkel Andersson, med hustrun Renata och dottern Natalie bjuder in i svalkan bakom de tjocka, obrända lerväggarna som har laserats antroposofiskt i olika färger för skilda funktioner och sinnesstämningar.

Varje centimeter av huset andas omsorg om detaljer, såväl ekologiska, estetiska som bygg-

nadsmässiga. För ett tekniskt otränat öga syns harmonin främst i planering, färgval och väl avvägda proportioner, men när Torkel Andersson börjar berätta anar man hur sinnrikt hela huset är konstruerat. Som miljöinriktad VVS-konsult har naturlig ventilation och ekologiska sedan länge varit en hjärtefråga för honom.

När Torkel Andersson för cirka tio år sedan kom i kontakt med arkitekten Maria Block och ekoarkitekten Varis Bokalders föddes

Familjen Anderssons hem – ett hus i sann ekoanda

Namn: Torkel, 56 år, Renata, 46 år och Natalie, 13 år.

Yrke: VVS-konsulter.

Hobby: Böcker och resor.

Gillar: Naturen.

Ogillar: Stress.

Bäst med huset: Tyst och lugnt. Natalie gillar att leka med andra barn på berget och att havet ligger så nära. Renata älskar att bjuda in vänner, njuta av naturtomten och väckas av fåglarna.

idén om att bygga ett ekohus, ett experimenthus för att testa alla de idéer som åren hade alstrat. Drömtomten i klippskrevan fanns sedan tidigare och när ytterligare tusen kvadratmeter köptes kunde planerna sättas i verk. Familjen lät det hela ta tid, skisser och idéer bollades fram och tillbaka under ett års tid, 1997 startade bygget för att stå klart ett par år senare.

–Området tillät ett hus på 75 kvadratmeter,

men vi fick dispens för ytterligare fyra. Den ekologiska isoleringen på runt 25 centimeter skulle annars stjäla ett helt rum, jämfört med stugorna i närheten med lite isolering, säger Torkel Andersson.

INSPIRATION TILL DEN MILDA utvändiga färgsättningen hämtade de från ett landshövdingehus i stadsdelen Majorna, där familjen bor till vardags. Fasaden är mild

hallonröd, mot det kontrasterar gröna lister och fönster i gulockra, allt målat med linoljefärg. Den invändiga målningen blev först lite chockartad, berättar Renata Andersson. Från att under ett års tid ha levt i det grundmålade vita huset klev de efter färgsättarens arbete in i en tydligt avgränsad färgvärld, som visst harmonierade men också stack ut rejält. Det tog dock inte lång tid förrän familjen älskade kulörerna och

hittade möbler som passade de mjukt gula, blå och röda nyanserna.

Husets nedre plan rymmer entré, hall med varma klinkergolv och ett stort och ljusst allrum, öppet upp till loftet och länkat till köksdelen i en öppen planlösning. Här finns en vattenmantlad modern kakelugn som via självregulerad laddad en ackumulatortank där också varmvattnet från solfångarna tas till vara. Då sol och ved inte räcker till ▶

Familjen Andersson, Torkel, Natalie och Renata på farstustrappen.

Arkitekten Maria Blocks lofttrappa för särskilt smala utrymmen.

Tegelväggen i köket har en nytillverkad bakugn bakom en gammal lucka.

Övervåning, korridor eller allrum med takfönster och ockragul lertegelvägg.

tar en elpatron över och laddar ackumulatortanken. Sju andelar vindkraftel täcker en stor del av husets elförbrukning.

ALLRUMMET LEDER UT till en ljuvlig inglasad veranda, där söderläget kräver ordentliga väringsmöjligheter.

– Vi har orienterat huset mot söder för att ta till vara den naturliga solvärmen. Mot norr finns sovrummen, med mindre fönsterytor. Alla husets fönster är utrustade med ett litet väringsfönster högst upp. De används särskilt ofta under sommaren, säger Torkel Andersson och Renata inflikar menande att det blir en hel del att putsa.

En hall på norrsidan leder in mot badrummet, Natalies rum och föräldrarnas sovrum,

det sistnämnda en blå dröm med två välvda tak och en sänkt mittdel. Sängmadrassen består av torv och hästtagel och alla elkablar döljs av de höga golvlisterna, en av husets många kloka detaljer. Innerväggarnas obrända tegel gör att rummen andas och ger svalka även under heta dagar, efter samma princip som i ett jordhus. Under fötterna finns mjuka golv av såpad och lutad furu eller oljad bok. Skarvarna mellan klinker och trägolv fogades med hampa – vare sig spackel eller fogmassa passade in i ekotänkandet.

I BADRUMMET SATSADE familjen på ett golv av terazzo, små stenar ingjutna i mjukslipad cement. Här finns en urinseparerande toalett och platsbyggda björkmöbler, mot en

fond av fräscht vitmålade tegelväggar.

Torkel och Andersson Renata visar upp på loftet, som rymmer både gästrum och ett arbets-, musik- och teverum. Förra sommaren drogs bredband in, vilket gör det ännu

”Tanken med hela huset är att sammanföra gammal och ny teknik med bästa tänkbara funktion.”

enklare att kombinera jobb och fritid. Tanken med hela huset är just att sammanföra gammal och ny teknik med bästa tänkbara funktion.

Vi avrundar med att beundra huset från den nybyggda altanen. Torkel pekar på det vackra rödgröna sedumtaket.

– Vi började med att anlägga ett grästak, men det klarade inte av torkan. Sedum håller bättre och kan vid behov vattnas genom ett system som sköts inifrån huset.

DET FINNS KOMISKA avigsidor med ett växande tak, eftersom självsådda främlingar gärna bidrar till grönskan. Som när Natalie vaknade en morgon i sitt rum och en solros uppfifrån kikade in genom hennes fönster. Den hade växt sig hög på taket och slutligen gett upp för tyngdlagen och tippat över.

CARINA TYSKBO

red.bostad@dn.se 08-738 23 33